3 Δεκεμβρίου 2022

Τὸ σκάνδαλο τῆς ἀσθένειας (Νικολόπουλος Ἱερώνυμος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

Ἀκούγοντας πολλές φορές τά αἰτήματα τῶν χριστιανῶν μας καί τούς λόγους γιά τούς ὁποίους προσεύχονται, διακρίνει κανείς νά κυριαρχεῖ τό αἴτημα ὑπέρ ὑγείας. Χιλιάδες χαρτάκια ἔρχονται στήν Ἁγία Πρόθεση ὅλων τῶν Ναῶν μέ δεδηλωμένο τό αἴτημα αὐτό. Ἀλλά καί στήν καθημερινότητά μας, στήν ἀποστροφή τοῦ λόγου γιά ὅσα συμβαίνουν γύρω μας, συνήθης εἶναι ἡ κατακλείδα « τήν ὑγειά μας νά ’χουμε, νά μποροῦμε νά τά βγάλουμε πέρα». Ἰσχυρό πρόταγμα τό αἴτημα τῆς ὑγείας. Καί πολλοί, ἰδίως ἀπό ὅσους ἔχουν συγκεχυμένη ἀντίληψη περί Ἐκκλησίας καί τήν ἀντιμετωπίζουν μέ μιά διάσταση μαγείας, τό δηλώνουν ξεκάθαρα ὅτι πάνε Ἐκκλησία γιά νά τούς ἔχει ὁ Θεός «γερούς», θεωρώντας τή Θεία Χάρη ὡς μορφή ἀσπίδας ἐναντίον τῆς ὅποιας ἀσθένειας.

Κι ἐκεῖ ἀρχίζει τό σκάνδαλο. Φαίνεται τό αἴτημα νά μήν εἰσακούεται, καθώς καί οἱ Ναοί εἶναι γεμάτοι ἀσθενεῖς, καί οἱ Χριστιανοί ἀρρωσταίνουν καί τελικά τόσες παρακλήσεις καί προσευχές ὑπέρ ὑγείας φαίνεται νά μήν εἰσακούονται, καθώς τά ἀντίστοιχα αἰτήματα δέν ἐκπληρώνονται πάντα. Γιατί λοιπόν, ἐνῶ ἀπό τή μιά ἡ Ἐκκλησία προβάλλει τά πολλά θαύματα τοῦ Χριστοῦ μας, πού χάρισαν τήν ὑγεία σέ

ὅσους τά ἀπόλαυσαν, ἀπό τήν ἄλλη σήμερα φαίνεται σάν νά μή γίνονται θαύματα, ἤ τουλάχιστον σάν νά μήν προστατεύει ὁ Ἅγιος Θεός τούς δικούς του ἐπαρκῶς; Ἡ ἀπάντηση θά μποροῦσε νά εἶναι πολύ εὔκολη. Πῶς ζητᾶμε τά ἴσα μέ παλαιότερες ἐποχές, τότε πού ἡ πίστη τῶν ἀνθρώπων, γνήσια καί ἄδολη, κόχλαζε στίς καρδίες καί τούς ὁδηγοῦσε σέ ὁμολογίες «μέχρις αἵματος»; Γιατί ζητᾶμε θαύματα ὅταν ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μας καί ἡ ποιότητα τῶν ἠθῶν μας, τά ἀποκλείει; Μήν ξεχνᾶμε ὅτι τό θαῦμα, ἐκτός ἀπό πίστη, χρειάζεται καί ἀρετή.

Ἡ θεραπεία τῆς «συγκύπτουσας» γυναίκας

Στό σημερινό Εὐαγγέλιο ὁ Χριστός μᾶς δίνει ἀνάγλυφα μιά διαφορετική καί πρωτότυπη ἀπάντηση στό ἐρώτημα πού παραπάνω διατυπώσαμε. Περιγράφεται ἡ θεραπεία τῆς συγκυπτουσας, δηλαδή τῆς γυναίκας ἐκείνης πού δέν μποροῦσε καθόλου νά σηκώσει τό κεφάλι της πρός τά ἐπάνω, καθώς τό κυρτωμένο ἀπό τήν ἀσθένεια σῶμα τήν ὑποχρέωνε νά εἶναι διαρκῶς σκυμμένη. Ἡ ὁποιαδήποτε τάση γιά ἀνόρθωση ἐπέφερε φοβερούς πόνους, οἱ ὁποῖοι περιόριζαν τό εὖρος τῶν δραστηριοτήτων της. Κι ὅμως, αὐτή ἡ γυναίκα δέν ντρεπόταν στήν κατάστασή της νά κυκλοφορεῖ. Δέν δίσταζε νά ταλαιπωρηθεῖ. Καί μάλιστα κυρίως πηγαίνοντας στή Συναγωγή γιά ν’ ἀκούει τόν Νόμο τοῦ Θεοῦ καί τήν ἑρμηνεία του.

Πολλές φορές κάποια ἀσθένεια καί οἱ συνέπειές της δημιουργοῦν ἄσχημη ψυχολογία στόν ἀσθενῆ καί τόν ὁδηγοῦν στό νά ντρέπεται γιά τό σῶμα του ἤ τοῦ ἀποστεροῦν τήν ὄρεξη γιά τή ζωή. Ἐάν ὁ ἀσθενής δέν ἔχει ψυχικά ἀποθέματα ἀντοχῆς, τά ὁποῖα κυρίως ἐπαυξάνει ἡ πίστη στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, συνήθως ὁδηγεῖται σέ ψυχοπαθολογικές καταστάσεις, ἀκόμη καί ἀκραῖες, μέ συνέπεια νά καθιστᾶ τή ζωή ἀκόμη πιό μαρτυρική καί γιά τόν ἴδιο καί γιά τούς δικούς του. Συνήθως τίς σχετικές ἀπαισιόδοξες σκέψεις τίς καλλιεργεῖ ἡ ἴδια ἡ κοινωνία ὅταν ἐμφορεῖται ἀπό ἀπαράδεκτα πιστεύματα λατρείας τοῦ νιτσεϊκοῦ ὑπεράνθρωπου, ὅταν γεμάτη μικροψυχία ἀντιμετωπίζει τούς ἀσθενεῖς ὡς ὑποδεέστερους καί βάρος, ὅταν ὑποκριτικά κλείνει τά ματιά στόν πόνο ἀρνούμενη νά ἑτοιμάσει τά μέλη της γιά τήν ἀντιμετώπισή του, προπαγανδίζοντας ἀντ’ αὐτοῦ, τό μάταιο κυνήγι τῆς φρούδας ἐλπίδας τῆς ἀπόλυτης εὐτυχίας ἐπί γῆς.

Ἡ συγκυπτουσα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου ὅμως δέν συμπεριφέρεται ἔτσι. Ὁμολογεῖ τήν πίστη καί τήν ἐλπίδα της στόν Θεό, κυρίως μέ αὐτό πού κάνει, νά πηγαίνει δηλαδή μέ κόπο καί πόνο στή λατρεία τοῦ Θεοῦ, νά συμμετέχει καί νά ἀντλεῖ ἀπό ἐκεῖ δύναμη. Δέν μιλᾶ καθόλου γιά νά ξέρουμε τό περιεχόμενο τῆς προσευχῆς της, τό εἶδος τῶν αἰτημάτων της, ἡ ἀκόμη καί τά παράπονά της. Σπάνιο πράγμα ἄρρωστος ἄνθρωπος νά σιωπᾶ. Συνήθως σημαίνει ἀποθέματα ψυχικῆς δύναμης καί ὑπομονῆς, πού τοῦ ὑπαγορεύουν νά μήν κουράζει ἄλλους, ἀλλά νά βαστάζει μόνος μέ θάρρος τόν σταυρό τῆς ὅποιας ἀσθένειας.

Ἰησοῦς Χριστός, ὁ «ἰατρός ψυχῶν καί σωμάτων»

Καί ὁ Χριστός μας ἀπό τήν ἄλλη, δρᾶ πρωτότυπα. Βλέπει τή συγκυπτουσα καί διακόπτει τό κήρυγμά του, ἀποδείξη τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Πλάστη γιά τό πλάσμα του. Χωρίς ἡ γυναίκα νά τοῦ μιλήσει ἤ νά τοῦ ζητήσει τίποτε, ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ἀκουμπώντας τό κεφάλι της ἀμέσως τῆς λέει: γυναίκα εἶσαι λυμένη καί ἐλευθερωμένη ἀπό τήν ἀρρώστια σου. Κανείς δέν τοῦ ζήτησε τίποτε κι ὅμως ὁ Χριστός ἐνεργεῖ εὐεργετικά. Εἶναι ὁ τρόπος πού μέχρι σήμερα ἐνεργοῦν οἱ Ἅγιοί μας, ἀκόμη καί σέ ὅσους δέν τούς γνωρίζουν, ἀκόμη καί σέ ὅσους δέν τούς ἔχουν ζητήσει τίποτε.

Σέ ἄλλες περιπτώσεις ὁ Χριστός διεκδίκει νά διαπιστώσει τήν πίστη ὅποιου τοῦ ζητᾶ ἕνα θαῦμα. Ἐδῶ, δέν τό κάνει, γιατί δέν χρειάζεται νά διαπιστώσει τίποτε. Ἡ ὑπομονή στήν ἀσθένεια καί τό συνακόλουθο σμίλεμα τῆς ψυχῆς, εἶναι ὑπεραρκετά γιά νά μαρτυρήσουν τήν ὁλοκληρωτική ἐξάρτηση ἀπό τόν Ἅγιο Θεό, ὡς τόν μόνον ἱκανό ὄχι ἁπλῶς νά παραχωρήσει τήν ἴαση τοῦ σώματος, ἀλλ’ ἐπιπλέον καί τόν ἁγιασμό τῆς ψυχῆς. Γι’ αὐτό καί Ἐκεῖνος πού γνωρίζει καλά τά μύχια τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων καί μπορεῖ νά διαπιστώσει τή γνήσια καί ἀνιδιοτελῆ τους ἀγάπη πρός Αὐτόν, ξέρει νά διακριβώνει ὄχι μόνο τήν κάθε ἀνάγκη τοῦ πλάσματός του, ἀλλά καί νά ἐπεμβαίνει κατά τό πνευματικῶς συμφέρον καί νά ἀποδίδει στόν καθένα ὅ,τι τοῦ χρειάζεται.

Ἀδελφοί μου, πολλές φορές οἱ Ἅγιοι τῆς πίστης μας ἀντιμετώπιζαν τήν ἀσθένεια στή ζωή τους ὡς ἐπίσκεψη Θεοῦ, ὡς ἀφορμή ἐντονότερης καί θερμοτερης προσευχῆς, ὡς αἰτία ὑπομονῆς καί συνακόλουθα εὐλογίας. Τό παράδειγμά τους ὑπάρχει γιά νά μᾶς μάθει πῶς μποροῦμε καί ἀπό τέτοιες δύσκολες καταστάσεις, ὅπως τῆς ἀσθένειας, νά λαμβάνουμε ἀφορμές πρακτικῆς φιλοσοφίας καί θεολογίας, γιά νά πλησιάζουμε ἀκόμη περισσότερο τόν Θεό, κατανοώντας τή θεία παντοδυναμία καί τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία, συναισθανόμενοι ὅτι πατρίδα μας εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὄχι ἡ γῆ αὐτή, καί αἰώνια κληρονομιά μας ἡ ἀποκατάστασή μας στήν ἀγκάλη τοῦ Θεοῦ καί Πατρός. Ἀμήν.

Πηγή: agiazoni.gr